

**CONCERNING THE CORRELATION OF TERMS *TYPE* AND *KIND* OF
TRANSLATION, *STYLE* AND *GENRE* OF *TRANSLATION*, *FORM*, *WAY* AND
TECHNIQUE OF *TRANSLATION*, *PRINCIPLE* AND *METHOD* OF
TRANSLATION (*COMPLEX*, *MULTI-PARADIGMAL APPROACH*)**

**ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ТЕРМІНІВ *ТИПІ ВИД*, *СТИЛЬ І ЖАНР*, *ФОРМА*, *СПОСІБ І*
ПРИЙОМ, *ПРИНЦИПІ МЕТОД* ПЕРЕКЛАДУ (КОМПЛЕКСНИЙ,
ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНИЙ ПІДХІД)**

Terekhova S. I. / Терехова С.І.

Doctor of Philology, Professor / Докт ор филологических наук, профессор

ORCID: 0000-0002-7473-9399

Kyiv National Linguistic University

*Київський національний лінгвістичний університет
Київ, Україна*

Анот ація. Дослідж ення ст осуєт ься аналізу основних т ермінів сучасної загальної т еорії перекладу, зокрема, т ут ми т оркаємося семант ичної специфіки т а співвідношення т ермінів т ип і вид перекладу, ст иль і ж анр перекладу, форма перекладу т ощо. Значна увага приділяєт ься характ ерист иці принципів і мет одів перекладу, а т акож принципам сучасної т ранслат ології. Основною мет одологічною базою, що використ овуєт ься в дослідж енні, є комплексний, мульт ипарадигмальний підхід.

Ключові слова: мульт ипарадигмальний підхід, комплексний підхід, перекладознавча т ранслат ологія, загальна т еорія перекладу, т ип і вид перекладу, форма перекладу, ст иль і ж анр перекладу, принципи т а мет оди перекладу, принципи т а мет оди т ранслат ології.

Загальна постановка наукової проблеми. Сучасна загальна теорія перекладу розробляється науковцями передових країн світу вже понад століття, проте й досі немає єдиної точки зору транслятологів щодо визначення ключових понять цієї наукової галузі. Насамперед, йдеться про терміни *тип*, *вид*, *спосіб*, *прийом*, *стиль*, *жанр*, *принцип*, *метод* перекладу.

Зв'язок з попередніми науковими дослідженнями. Чимало уваги розв'язанню цього питання приділяли науковці середини і другої половини ХХ століття (Л.С. Бархударов, А.В. Федоров, І.В. Корунець, А. Лілова, І. Левий, В.Г. Гак, Р.П. Зорівчак, Т.Р. Кияк, В.І. Карабан, Т. Savory, Y. Nida, P. Newmark, J. Delisle, M.A.K. Halliday та ін.), проте «прагматично-структуральні аспекти які могли бзабезпечити науковість розгляду перекладознавчих категорій, розуміння їх механізмів та практичність їх застосування (в межах сучасних лінгвістичних теорій), на жаль, і до цього часу залишилися невисвітленими» [Кияк, Науменко, Огуй 2006, с. 537].

Мета і методологія дослідження. Мета пропонованої публікації – розмежувати окреслені вище ключові поняття і відповідні до них терміни *тип і вид перекладу, спосіб і прийом перекладу, форма, стиль і жанр перекладу, принцип і метод перекладу* у їх співвідношенні один до одного задля уникнення термінологічної неточності й невиправданого ототожнення, охарактеризувати їх основні властивості. Для досягнення поставленої мети дослідження у якості методологічної основи був застосований комплексний, системний, поліпарадигмальний підхід [Терехова 2012, с. 87-101], який дозволив не лише проаналізувати наявні науково-теоретичні дані щодо поставленої проблеми даної публікації, а й оновити існуючі наукові дані, доповнити їх шляхом додаткового долучання наукових даних інших, суміжних галузей (лінгвістики, літературознавства, едитології, а також інших (окрім загальної теорії перекладу) галузей перекладознавства).

Комплексний, системний, поліпарадигмальний підхід до вивчення загальної теорії перекладу передбачає структурування і упорядкування перекладацької діяльності відповідно до низки критеріїв виконання перекладу, зокрема, принципів, методів проведення перекладацької діяльності, класифікування й типологізації видів перекладу та ін., що потребує розрізнення і певного уточнення понять типу і виду, стилю і жанру, способу і прийому, методу і принципу перекладу.

Результати дослідження. Проблема співвідношення типу, виду, стилю, жанру, способу і прийому перекладу неодноразово пригортали увагу перекладачів останніх століть. Дослідники ХХ століття передусім запропонували розрізняти вид, жанр і форму перекладу (див.: [Лилова 1985]). При цьому терміни *вид перекладу і тип перекладу*, як правило, ототожнювалися, а принципи і методи перекладу залишалися поза увагою транслятологів.

Згодом методологічні основи виконання перекладу дозволили визначити низку способів і прийомів його виконання (див.: [Korunets' 2002, с. 17-32; Кияк, Науменко, Огуй 2006, с. 537-550] та ін.), хоча, як відомо, вперше теоретичні основи перекладацької діяльності були окреслені ще в I столітті до н.е. М.Т.

Ціцероном і К. Горацієм Флакком [Семенец, Панасьєв 1991], однак теоретичні основи перекладу були фундаментально сформульовані лише в ХХ столітті. Тож, визначимо й охарактеризуємо ключові поняття сучасної загальної теорії перекладу у їх співвідношенні одне до одного.

1. Тип і вид перекладу. Насамперед, стосовно визначення типу і виду перекладу слід зазначити, що в наш час дослідники не дійшли єдиної точки зору щодо того, чи можна ототожнювати їх, як це було в середині ХХ століття. Подальший розвиток перекладознавства і, зокрема, його теоретичних засад, свідчить про те, що доцільним є розуміти поняття типу перекладу в широкому і вузькому розумінні. «В широкому розумінні тип перекладу означає різновид літературного типу перекладеного тексту (його приналежність до літературного жанру, функціонального стилю мови, норм літературної мови тощо). У вузькому розумінні поняття типу і виду перекладу співпадають. Видом перекладу називається певна перекладацька категорія тексту перекладу, яка узагальнено характеризує його структурні й функціональні особливості та вимоги щодо його виконання» (цит. за: [Терехова 2013, с. 111-112]). Це типовий різновид перекладу, що встановлюється на основі критеріїв за співвідношенням типу мовою оригіналу (далі – МО) та мовою перекладу (далі – МП); за характером суб'єкта перекладацької діяльності; за типом перекладацької сегментації та способом переробки перекладеного матеріалу; за формою презентації тексту МП та тексту МО; за характером відповідності текстів МО та МП; за жанрово-стилістичними особливостями та жанровою належністю перекладеного матеріалу; за повнотою та типом передання смислу оригіналу; за функцією; за ознакою первинності тексту МО; за мотивом виконання перекладу; за ступенем завершеності; за якістю виконання перекладу; за ступенем адекватності; за тематикою.

2. Стил і жанр перекладу також не слід ототожнювати, як іноді це можна бачити в роботах деяких науковців ХХ століття. Як справедливо зазначає Ів Гамбієр, жанр є соціально орієнтованим, а типи тексту (тобто ті, що належать до різних функціональних стилів) – соціально марковані [Gambier 2016]. Термін

стиль перекладу означає «особливий підхід або техніку, яку застосовує перекладач для відтворення семантики і тону тексту першоджерела мовою перекладу» [Smith 2024], а жанр перекладу – це сукупність властивостей змісту і форми тексту оригіналу у перекладі. Стиль перекладу повинен враховувати не лише особливості відтворення умов того функціонального стилю мови, в параметрах якого написаний оригінал, а й стильові особливості мови автора оригіналу, специфіку стилю перекладача. Проте, як зазначає Т. Севорі, особа перекладача і його стиль повинні залишатися непомітними на сторінках тексту перекладу [Savory 1968].

Жанр перекладу, фактично, – це літературний жанр перекладеного тексту, певна його форма, у якій виявляються літературні роди й види першоджерела та його перекладу. Жанр перекладу і жанр оригінального твору повинні співпадати за умов повного, адекватного перекладу. При виконанні вільного або скороченого перекладу жанри МО та МП можуть різнитися. Важливо пам'ятати про те, що різні жанри перекладу передбачають застосування різних стратегій перекладу.

3. Форма перекладу визначається як зовнішня оболонка тексту перекладу, яка вбирає в себе його обсяг, назву, послідовність викладу змісту, структуру (кількість частин, розділів та ін.). Зовнішня і внутрішня форми перекладу, тобто його форма і зміст, є основоположними перекладознавчими поняттями, які спираються на філософські категорії змісту і форми. Як зазначають Т.Р. Кияк, О.Д. Огуй і А.М. Науменко, «побіжне ознайомлення з основними категоріями герменевтично спрямованого перекладознавства засвідчує їх логіко-філологічний характер, який дещо відстає від парадигми розвитку понятійного апарата всієї лінгвістики».

4. Спосіб і прийом перекладу. У багатьох джерелах можна бачити певне ототожнення термінів *спосіб* і *прийом перекладу*. Спосіб перекладу – це особливий прийом «щодо визначення мовних засобів, необхідних для адекватного перекладу» [Кияк, Науменко, Огуй 2006, с. 537]; це певний шлях виконання перекладу тексту того чи іншого різновиду. Способи перекладу

являють собою мовні можливості перекодування мінімальних одиниць перекладу, шляхом використання яких виконуються переклади певних типів, видів, стилів і жанрів. Перекладацькі прийоми – це засоби мови і засоби техніки перекладу, за допомогою яких можна застосувати той чи інший спосіб перекладу більш точно, правильно, еквівалентно, відповідно до вимог оформлення виду, стилю і жанру тексту МО та МП.

5. Принципи перекладу і принципи перекладознавства. Протягом історичного розвитку перекладознавчих галузей науки вчені по-різному характеризували переклади, їх різновиди і типи залежно від цілей і завдань перекладу, ставлення до перекладу в кожній окремій країні в певну історичну добу, розвитку мови, літератури, розвитку перекладацької справи в країні, специфіки історичної доби та ін. Слід розрізняти принципи перекладу і принципи перекладознавства.

Принципи перекладу – це головні вимоги, правила і підходи щодо перекладу певного типу, виду, стилю і жанру. Основними принципами перекладу є такі: відтворення змісту тексту, його семантико-стилістичних, функціонально-семантичних і граматичних властивостей, дотримання норм МП, за потреби – застосування перекладацьких трансформацій, збереження комунікативно-прагматичних установок оригіналу у перекладі, дотримання принципів адекватності перекладу, дотримання інформаційних, соціальних, правових, національно-культурних норм у перекладі, дотримання професійної етики у перекладі, естетичних норм оригіналу у перекладі.

Принципи перекладознавства (і загальної теорії перекладу як його частини) іноді визначають як вимоги і рекомендації щодо якості перекладу, проте вважаємо, що принципи перекладознавства не тотожні принципам перекладу. *Принципи перекладознавства* – це правила укладання наукового опису і відбору діяхронічних і синхронічних фактів генези, розвитку, сучасного стану і подальших перспектив науки про переклад.

5.1. Принцип історизму. Система видів перекладу формувалася історично, разом із соціальним і духовним розвитком людства в цілому і кожного окремого

народу. Як справедливо зазначає А. Лілова, система перекладу як сукупність форм, видів і жанрів, що утворюють її, є більше продуктом історії, ніж науки [Лілова 1985, с. 225]. Система різновидів перекладу відображає об'єктивну закономірну історичну діяльність, оскільки саме у процесі історичного розвитку людства з'явилися форми перекладу: розвиток писемності спонукав до появи письмової форми перекладу; розвиток релігійної та художньої літератури призвели до появи художнього перекладу; соціально-економічний і науково-технічний прогрес сприяли відкриттю машинного перекладу і виокремленню науково-технічного та суспільно-політичного видів перекладу та ін.

5.2. Принцип динамічності. Він стосується усієї системи перекладів у цілому і кожного виду зокрема: переклад змінюється водночас зі змінами вимог до нього з боку суспільства. Так, у 1970-х рр. япереклад телевізійних текстів виділився в окремий різновид, специфічний жанр, який, незважаючи на деяку подібність до жанрів художнього, суспільно-політичного, наукового видів, має свої особливості, принципи, оцінні критерії. Взагалі, к відомо, види перекладу з'являлися не водночас, а поступово, внаслідок усвідомлення людиною негативних рис або недоліків існуючих і передусім панівних у певні часи різновидів перекладу. Наприклад, в історичній ретроспективі першим був винайдений переклад «слово словом». Коли стало очевидним, що не всі особливості твору МО можна передати саме у такий спосіб, була здійснена спроба перекладати твори по-іншому, «зміст змістом» (перша спроба і опис методики належать М.Т. Цицерону) [Семенец, Панасєв 1987]. Пізніше, ознайомившись з методикою Цицерона, деякі перекладачі зрозуміли суть такого перекладу своєрідно, як дозвіл свавільного перекладу тексту МО. Так був запроваджений свавільний переклад. Коли цей спосіб перекладу перестав задовольняти потреби свого часу, на зміну йому був обснований і впроваджений Й. Гердером на межі XVIII і XIX ст. повноцінний, адекватний переклад і т. ін. Поява нових видів перекладу відбувалася відповідно і майже водночас зі зміною літературних течій: у добу романтизму панував свавільний переклад, а з появою реалізму в літературі був запропонований і згодом став панівним адекватний

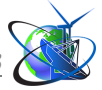

переклад (до речі, який у колишньому СРСР отримав назву *реалістичний переклад* (див., наприклад праці А.В. Федорова, Я.Й. Рецкера та ін. періоду середини ХХ ст.)).

5.3. Функціональний принцип. З принципами історизму і динамічності тісно пов'язаний принцип функціональної відповідності перекладу меті, завданням і потребам замовника (або функціональний принцип). Без сумніву, система різновидів перекладу в *різні* часи в *різних* країнах формувалася під впливом соціальних потреб певної країни в політичному, діловому, науковому, технічному, художньому (в усіх його різновидах) та ін. видах перекладу. Свою динамічність переклад знаходить саме у функціональному зв'язку та зумовленості його соціальним життям, національною історією, розвитком духовної культури країни.

5.4. Типологічний принцип. Іноді в літературі з теорії перекладу цей принцип називають **генетичним** принципом (А. Лілова та ін.). Класифікація перекладів, як зазначено вище, генетично пов'язана з типологією оригінальної літератури. Так, література і переклад є відносно самостійними видами творчої діяльності, але їх взаємозв'язок не слід ігнорувати. Як правило, той самий твір МО та МП належать до одного жанру, виду, типу текстів, але існують і деякі винятки (наприклад, пор.: «Енеїду» Вергілія та її перелицювання (переспів), зроблений І.П. Котляревським). Типологічної відповідності твору МО та МП, як правило, дотримано за умови виконання повного, адекватного перекладу. Невідповідність або часткова відповідність є результатом вільних та скорочених перекладів.

5.5. Принцип соціальної спрямованості реалізується і у перекладознавстві, і у перекладі. Наука про переклад є соціально орієнтованою, вона має правдиво презентувати історичні факти розвитку перекладу і перекладознавства і відповідати попиту сучасного суспільства. Принцип соціальної спрямованості перекладу полягає в тому, що перекладач повинен чітко уявляти собі структуру та зміст твору МО та МП і знати, якого типу адаптація потрібна у перекладі тексту; для якої соціальної категорії читача /

слухача здійснюється переклад; з якою метою виконано переклад; яку інтенцію переслідує автор і як вона має бути відтворена у перекладі; до якого типу, виду, жанру і стилю належать оригінал і його переклад. Із принципом соціальної спрямованості перекладу тісно пов'язаний принцип урахування адресата перекладу.

5.6. Принцип урахування адресату також амбівалентний: для перекладознавства він означає соціальну, комунікативну і прагматичну зорієнтованість науки про переклад, а для перекладу визначається тим, що кожний переклад має виражати таку саму комунікативну спрямованість і категорію адресата (реципієнта перекладу), як і текст МО, адже по-різному можна перекладати один і той самий текст, орієнтуючись на різні соціальні, вікові, національно-культурні категорії реципієнтів, оскільки, незважаючи на єдиний інформаційний простір, в якому ми всі перебуваємо, кожна нація сприйматиме його через призму своїх національно-культурних особливостей і традицій; кожна соціально-вікова група реципієнтів також виявлятиме свою специфіку щодо сприйняття, усвідомлення і розуміння тексту МП. На цей критерій вперше звернув увагу Т. Севорі, який зазначив, що вибір варіанту перекладу залежить від типу читача-адресата. У зв'язку із цим дослідник виділяє 4 типи / категорії читачів: читачі, які взагалі не знають МО; 2) читачі, які вивчають МО опосередковано через переклад; 3) читачі, які знали МО, але майже повністю забули її; 4) ті читачі, які добре знають МО [Savory 1967]. Різні типи адаптації тексту МО у перекладі потрібні для кожної з цих категорій реципієнтів перекладу.

5.7. Психологічний принцип. Під цим принципом розуміється психологія перекладу в цілому, тобто вивчення й урахування характеру і способу / способів створення перекладеного тексту, особливості його усвідомлення та сприйняття, специфіку певних видів (форм, жанрів) перекладу, творчий підхід перекладача до тексту МО і МП та ін. Перекладознавець і перекладач мають навчитися передбачити, як той чи інший текст (або його елемент, частина) буде сприйнятий носіями МП, серед яких є представники різних культур задля оптимального

обрання стратегії та способів перекладу, перекладацьких трансформацій.

5.8. Загальнонаукові принципи синхронії та діахронії. Принципи синхронії і діахронії є обов'язковими критеріями визначення і характеристики перекладу. Історія свідчить про абсолютну залежність розвитку перекладу від історичних подій у суспільстві, фіксуючи історичні зміни в цій науковій галузі і стан перекладу в кожному період історичного розвитку.

Кожен переклад, як і кожний етап виконання перекладу, суцільний фрагмент або уривок тексту МП, можна розглядати з позиції варіантів його перекладу, створених приблизно водночас (тобто дослідити на синхронному рівні) та протягом певного історичного періоду (у діахронії), а саме: який з наявних варіантів перекладу є найкращим, який з них відповідає вимогам сьогодення, як певний варіант перекладу розуміють представники різних сучасних культур, природні носії різних мов, наскільки точно можна бачити зміст і структуру тексту МО на основі різних варіантів перекладу та ін.

5.9. Принцип лінгвістичної відповідності (адекватності) текстів МО та МП. Під цим принципом розуміється той факт, що кожна мова, окрім універсального, має свій специфічний комплекс засобів та прийомів, лексичних та фразеологічних одиниць, граматичних структур, свою прагматику, стильові й стилістичні особливості. У наш час лінгвістичні аспекти перекладу широко розроблені вченими різних країн. Разом із тим, продовжуються контрастивні й типологічні розвідки у галузі перекладу (науково-теоретичні та методологічно-прикладні) мовних одиниць і структур, їхнього практичного значення для перекладу. Отже, є підстави вважати принцип лінгвістичної відповідності одним з найголовніших для перекладу, оскільки мова є природною основою для тексту МО і МП. Цей принцип відбиває лінгвістичні особливості й характеристики художнього, науково-технічного та суспільно-політичного перекладу.

5.10. Принцип урахування типу перекладацької діяльності слід розуміти як участь перекладача і різновиди його діяльності у процесі перекладу. Цей принцип можна визначити як фактор людської діяльності у перекладі. Дещо різний результат перекладу буде внаслідок усного чи письмового відтворення

тексту, у наслідок застосування різних джерел перекладу: усна промова чи телевізійний репортаж, радіотрансляція, поетичний твір чи офіційний документ потребують різних стратегій перекладу.

6. Методи перекладу – це шляхи впровадження і застосування способів і прийомів у перекладі / перекладознавстві. У сучасній транслятології прийнято виділяти три основних методи перекладу: комунікативний, семантичний і метод трансформацій. **Комунікативний** метод перекладу спрямований на урахування комунікативно-прагматичних установок оригіналу у перекладі і має на меті справити на читача таке саме враження, що й текст МО. Основний акцент у такому перекладі – на повідомленні реципієнтові. **Семантичний** метод перекладу спрямований на лінгвальне забезпечення адекватності і точності перекладу. Він враховує семантичну й синтаксичну обмеженість МП щодо МО у плані відтворення особливостей оригінального тексту у перекладі і намагається точно відтворити зміст оригіналу. При застосуванні семантичного методу головним є значення першотвору, його автор і задум [Newmark 1981]. У процесі перекладу ці методи можуть поєднуватися в межах цілого тексту або його частин(и). **Трансформаційний** метод, або метод перекладацьких трансформацій покликаний застосовувати оптимальний варіант частково еквівалентного перекладу у разі відсутності прямих відповідників у МП або залучати інші способи і прийоми перекладу, комплексні трансформації для повноцінного, адекватного відтворення тексту МП [Карабан, Мейс 2003]. Значний внесок у розробку практики застосування перекладацьких трансформацій в Україні на матеріалі нехудожніх текстів української та англійської мовами зробили В.І. Карабан, О.С. Богайчук, А. Болдирєва, О. Кондратьєва, О.А. Кириченко, О. Волченко, І.М. Думчак та ін.

Слід зауважити, що питанню методології перекладу присвячено багато праць вітчизняних та іноземних дослідників (див. роботи мовознавців та перекладачів-прихильників шкіл Ю. Найди, Дж. Фьорса, Лейпцігської школи перекладу та ін.). Але саме в роботах П. Ньюмарка ця проблема отримала найбільш ґрунтовну розробку. Характеристика комунікативного та

семантичного методів перекладу стала основним внеском дослідника в теорію і практику перекладу. П. Ньюмарк віддає перевагу перекладу семантичним методом, хоча, як правило, у межах одного тексту перекладу всі три охарактеризовані вище методи застосовуються у практиці перекладу. На думку П. Ньюмарка, якщо комунікативний і семантичний методи накладаються у перекладі і є прагнення перекладача зберегти природне сприйняття та вплив тексту на читача / слухача, то результатом може бути втрата семантичних елементів оригіналу у перекладі.

Висновки та подальші перспективи наукових студій.

Підсумовуючи сказане вище, слід зауважити, що в сучасній загальній теорії перекладу терміни (і відповідні поняття) *тип і вид перекладу, стиль і жанр перекладу, форма перекладу, принципи та методи перекладу* є основоположними. Сучасний стан розвитку теоретичних засад перекладу дозволяє диференціювати їх, уникаючи невиправданої полісемії термінів, що є позитивною тенденцією розвитку і сучасних мов, і транслятології в цілому. Поліпарадигмальний підхід дозволяє бачити переклад як складну, комплексну одиницю, яка включає в себе усі елементи дискурсу. Їх усі треба брати до уваги перекладачеві, незалежно від типу тексту МО, категорії адресату перекладу тощо.

Попри давню історію перекладу, ключові терміни загальної теорії перекладу потребують подальшого лінгвоперекладацького аналізу. Особливо вагомими і перспективними у цьому плані убачаємо напрями психології перекладу, прагматики перекладу, комунікативних основ перекладу, когнітивного перекладознавства, типології перекладу.

Бібліографія

1. Карабан, В.І., Мейс, Дж. (2003). *Переклад з української мови на англійську мову*. Вінниця: Нова книга.
2. Кияк, Т.Р., Огуй, О.Д., Науменко, А.М. (2006). *Теорія і практика перекладу (німецька мова): підручник*. Вінниця: Нова книга.
3. Лилова, А. (1985). *Введение в общую теорию перевода: монография*. Пер.

с болг. Л.П. Лихачевой. М.: ВШ.

4. Семенец, О.Е., Панасьев, А.Н. (1989). *История перевода. Перевод в Древнем мире и в Средневековье*: учеб. пособ. Киев: Издательство при Киевском государственном университете.

5. Терехова, С.І. (2019). *Основи перекладознавства*: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2019.

6. Терехова, С.І. *Референція в системі орієнтаційних репрезентацій української, російської та англійської мов (поліпарадигмальний підхід)*: дис. ... докт. філол. н. / 10.02.17. Київ: КНЛУ. На правах рукопису.

7. Gambier, Y. (2016). Genres, Text-Types and Translation. In: *Handbook of Translation Studies*. <https://doi.org/10/1075/hts.2016.gen3>

8. Korunets', I.V. (2000). *Theory and Practice of Translation*: textbook. Vinnytsya: Nova Knyha.

9. Newmark, P. (1981). *Approaches to Translation*. Pergamon Press.

10. Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. Shanghai: Shanghai Foreign Languages Education Press, Prentice Hall: New York – London – Toronto – Sydney – Tokyo.

11. Savory, T.H. (1968). *The Art of Translation*. – London: Jonathan Cape Thirty Bedford Square.

12. Smith, S. (2024). *Beyond Grammar: The Importance of Style in Translation*. In: Day Translations Blog: <https://share.google/qQAEtg9PZok6yOZb> (accessed 25/08/2025).

Abstract. *The research deals with the analyses of the main terms of modern general theory of translation, in particular, here we touch upon the semantic specifics and correlation of terms a type and a kind of translation, style and genre of translation, form of translation, etc. Much attention is paid to the characteristics of principles and methods of translation as well as to principles of modern translatology. The main methodological background used in the research is complex, multi-paradigm approach.*

Key words: *Multi-paradigm approach, complex approach, translation studies translatology, general theory of translation, type and kind of translation, form of translation, style and genre of translation, principles and methods of translation, principles and methods of translatology.*

CONTENTS**Innovations in Pedagogy, Psychology and Sociology**

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-019> **3**

DEVELOPMENT OF STEM EDUCATION IN OUT-OF-SCHOOL
EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Melentiev O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-020> **14**

FEATURES OF MANIFESTATION, RECOGNITION AND SELF-
HELP FOR PANIC ATTACKS

Spytska L., Hryshyna T.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-027> **35**

THE EFFECT OF MULTIMEDIA-ASSISTED INSTRUCTION ON
PRE-INTERMEDIATE LEVEL ENGLISH LANGUAGE LEARNERS
IN ARMENIAN SCHOOLS

Manukyan A. M.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-041> **42**

THE MORAL-PSYCHOLOGICAL STATE OF UKRAINIAN ARMED
FORCES SERVICEMEN: THEORETICAL ANALYSIS AND
EMPIRICAL STUDY

Lukianets T. V., Zarichanska Khr. V.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-051> **54**

CHANGES IN THE CONTENT AND METHODS OF TEACHING
MATHEMATICS AS ANSWERS TO MODERN CHALLENGES

Mandrazhy O.A.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-061> **61**

EDUCATIONAL ECOSYSTEM AS A CONDITION FOR MODERN
DEVELOPMENT

Kovshar O.V.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-064> **67**

EARLY DIAGNOSIS AND TREATMENT OF AUTISM SPECTRUM
DISORDERS THROUGH PSYCHOANALYSIS AND PSYCHOANALYTIC
THERAPY

Podorozhna Z.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-070> **78**

LICENSING AND ACCREDITATION AS TOOLS FOR ASSESSING
THE QUALITY OF EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PEDAGOGICAL
SCHOOLS AND COLLEGES OF UKRAINE (1991-2025)

Vintoniak O. V.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-071> 90

METHODOLOGICAL APPROACHES OF UKRAINIAN
COMPARATIVISTS TO THE INTERPRETATION AND
ADAPTATION OF FOREIGN EXPERIENCE INTO THE
DOMESTIC SYSTEM OF HIGHER EDUCATION

Snitovska O. Y.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-073> 101

DEVELOPMENT OF SYNTAX WORK TECHNOLOGIES IN
PRIMARY SCHOOL

Sokal M.A.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-074> 109

ASSESSMENT OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER (PTSD)
IN MILITARY CONFLICTS: DIAGNOSIS, PREVALENCE, AND
MODERN APPROACHES

Vergolyas M.R. , Leonov Y.I., Kudievsky Ya.V.

Verholias O., Nechyporenko S.G., Vergolyas O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-079> 126

EDUCATIONAL ACTIVITIES OF PEDAGOGICAL COLLEGES OF
UKRAINE (1990s – BEGINNING OF THE 21ST CENTURY)

Korol S. P.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-082> 139

IMPLEMENTATION OF DEMOCRACY EDUCATION IN UKRAINIAN
UNIVERSITIES: COURSE CONCEPT BASED ON OPEN EDUCATION
AND TUTORING SUPPORT

Nepyipa N., Nikolaeva A.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-083> 152

PEDAGOGICAL POTENTIAL OF NEUROADAPTIVE PLATFORMS
BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Kozlov A.

Innovative philosophical and historical perspective

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-005> 164

PHILOSOPHICAL AND CULTURAL PERIPETIES OF SOCIAL
NETWORKS: BETWEEN ADDICTION AND THERAPY

Skalska D. M., Palahniuk M.M., Zhuravel S.O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-035> 171

INTELLECT, CONSCIOUSNESS AND UNIVERSE: WHAT CAME
FIRST?

Simchuk A.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-049> 185

CZECH CENTER OF UKRAINIAN ARCHAEOLOGY

Penyak P.S.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-067> 195

LITERATURE AND PHILOSOPHY AS CULTURAL PHENOMENA:
POINTS OF INTERSECTION AND DISAGREEMENT

Afanasiev O.I.

Innovations in philology and linguistics

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-001> 203

REPRESENTATIVES OF THE CONCEPTOSPHERE “MEDICINE”
WITH THE ETYMOLOGY ROOT “-MED-”: SEMANTIC-WORD-
FORMATION ASPECT

Teleky M. M.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-003> 213

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE INTEGRATION OF
LATIN AND GREEK BORROWINGS INTO THE GRAMMATICAL
SYSTEM OF THE ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES

Vorobiova L., Herasymenko O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-060> 223

NOUN PHRASE MODIFIERS IN POLITICAL DISCOURSE

Drofyak N.I.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-065> 231

THE IMAGE OF MARUSIA CHURAI AS A SYMBOL OF NATIONAL
SPIRIT AND RESILIENCE

Honcharuk V. A. , Murashevskaya N. O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit40-03-076> 238

CONCERNING THE CORRELATION OF TERMS *TYPE* AND *KIND*
OF TRANSLATION, STYLE AND GENRE OF TRANSLATION, FORM,
WAY AND TECHNIQUE OF TRANSLATION, PRINCIPLE AND
METHOD OF TRANSLATION (COMPLEX, MULTI-PARADIGMAL
APPROACH)

Terekhova S. I.

International periodic scientific journal

MODERN ENGINEERING AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES

**Heutiges Ingenieurwesen und
innovative Technologien**

Indexed in
INDEXCOPERNICUS
high impact factor (ICV: 70.62)

***Issue №40
Part 3
August 2025***

Development of the original layout - Sergeieva&Co

Signed: August 30, 2025

Sergeieva&Co
Lußstr. 13
76227 Karlsruhe
e-mail: editor@moderntechno.de
site: www.moderntechno.de

Articles published in the author's edition

www.moderntechno.de

e-mail: editor@moderntechno.de